

سازمان دامپزشکی کشور

اداره کل دامپزشکی استان تهران

آموزش و روابط عمومی دامپزشکی استان تهران

آشنایی با بیماری تب خونریزی دهنده کریمه کنگو

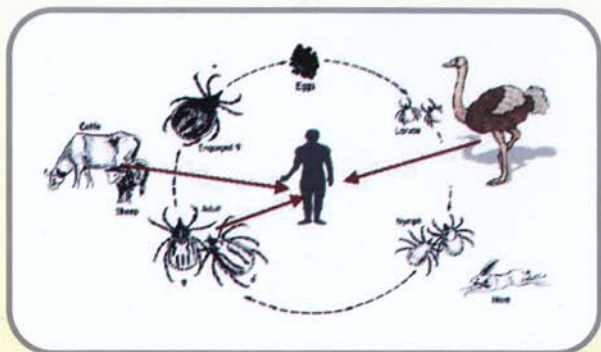

دامپزشکی در خدمت بهداشت و سلامت جامعه

(CCHF)

مقدمه

بیماری تب خونریزی دهنده کریمه کنگو یک بیماری ویروسی حاد و مشترک بین انسان و دام است. نخستین موارد بیماری در سال ۱۹۴۴ در جزیره کریمه شوروی سابق و سپس در سال ۱۹۵۶ در کشور زئیر (کنگو) کشف گردید و به همین دلیل، بیماری را تب خونریزی دهنده کریمه - کنگو (CCHF) نام نهادند. در حال حاضر این بیماری انتشار جغرافیایی گسترده ای در جهان دارد.

عامل بیماری :

عامل این بیماری یک نوع ویروس می باشد . این ویروس در برابر حرارت مقاومت کمی دارد و در حرارت ۵۶ درجه سانتیگراد به مدت ۳۰ دقیقه از بین می رود. همچنین نگهداری گوشت در دمای صفر تا ۴+ در سردخانه به مدت ۲۴ تا ۴۸ ساعت باعث از بین رفتن ویروس می گردد.

دامهای حساس :

گاو ، گوسفند ، بز ، خرگوش ، خارپشت ، شترمرغ ، مرغ شاخدار موش و بعضی پرندگان مهاجر بعنوان ناقلین کنه در آلودگی نقش دارند.

ناقل بیماری:

برخی از انواع کنه ها هستند که شایعترین آنها کنه های هیالوما می باشند . این نوع کنه ، بدنی سخت و بیضی شکل به اندازه ۳-۲ میلیمتر دارند. کنه آلوده پس از گزیدن حیوانات ، ویروس را وارد دستگاه گردش خون آنها می نماید. این ویروس می تواند تا یک هفته در خون حیوان یاقی بماند.

راه انتقال به انسان :

- ۱- انتقال از راه گزش کنه آلود به ویروس ، تماس و له کردن کنه با دست
- ۲- انتقال از راه تماس با خون ، ترشحات و بافت‌های آلوده دام (دامی که در هفته اول بیماری باشد).
- ۳- انتقال از راه تماس با خون ، ترشحات و بافت‌های آلوده انسان در مرحله بیمارستانی.

گروه‌های در معرض خطر :

همه افراد جامعه احتمال ابتلا به بیماری را دارند . ولی بیماری بیشتر در کسانی بروز می‌کند که با دام و فرآورده‌های خام دامی سروکار دارند. بیماری در هر دو جنس و در تمام سنین دیده می‌شود ولی مردان به علت وضعیت شغلی، بیش از زنان در معرض خطر می‌باشند.

از جمله گروه‌های پر خطر و در معرض این بیماری :

دامداران ، دامپزشکان ، کارکنان کشتارگاه‌ها ، قصابان و کسانی که با گوشت تازه آلوده در تماس هستند و همچنین پرسنل بیمارستانی که با افراد بیمار در ارتباطند ، می‌باشند.

علائم بالینی بیماری در دام :

دام مبتلا علائم خاصی نداشته و این امر تشخیص بیماری را مشکل می‌سازد . این بیماری در دام ایجاد تب خفیف نموده که این تب زودگذر می‌باشد.

علائم بالینی بیماری در انسان :

علائم بالینی در انسان ۴ مرحله دارد:

- ۱- دوره نهفتگی یا کمون : بستگی به راه ورود ویروس دارد :
(الف) دوره کمون پس از گزش کنه : معمولاً یک تا سه روز.

است و حداکثر به ۹ روز می رسد.

ب) دوره کمون بدنبال تماس با خون و بافت‌های آلوده ، معمولاً پنج تا شش روز است که حداکثر ۱۳ روز طول می کشد.

۲- مرحله قبل از خونریزی : شروع بیماری ناگهانی و با

علائم تب ، سردرد ، دردهای عضلانی ، دردهای گردن و پشت ، درد چشم و حساسیت به نور (علائم شبیه سرماخوردگی) ، گلودرد ، تهوع ، استفراغ و بدنبال آن اسهال و دردهای منتشر شکمی می تواند رخ دهد.

۳- مرحله خونریزی دهنده : مرحله کوتاهی است که به سرعت و بین ۳ تا ۵ روز پس از بیماری شروع می شود و ۱ تا ۱۰ روز متوسط ۴ روز طول می کشد.

با پیشرفت بیماری ، خونریزی وسیع داخلی یا خارجی از جمله خونریزی از بینی ، استفراغ خونی ، خونریزی از شش ها و دفع خون همراه با مدفوع و ادرار شروع می شود و ۵ تا ۶ روز از شروع بیماری ، فرد دچار نارسائی کبد ، کلیه و ریه می گردد. میزان مرگ و میر بیماری ۱۵ تا ۳۰ درصد است . مرگ عمدتاً در هفته دوم بیماری رخ می دهد.

۴- دوره نقاهت : در افرادی که زنده می مانند از روز نهم بعد از شروع بیماری ، رو به بهبود می روند و اغلب بیماران در هفته های سوم تا ششم بعد از شروع بیماری از بیمارستان مرخص می شوند . مشخصه دوره نقاهت ، طولانی بودن آن همراه با ضعف است.

تشخیص :

تشخیص موارد مظنون بیماری در انسان نیاز به تشخیص آزمایشگاهی دارد. ویروس را می توان در هفته اول بیماری از طریق آزمایشات لازم جداسازی نمود.

درمان :

با توجه به اینکه بیماری در دام علائم درمانگاهی ندارد، انجام اقدامات درمانی در دام به هیچ عنوان مقدور نمی باشد. در انسان با انجام اقدامات کمکی و تجویز داروی ریباویرین، درمان صورت میگیرد. در برخی از موارد شدید و پیشرفته نمی توان کاری کرد و بیماری موجب مرگ می شود.

راههای پیشگیری از بیماری :

- ۱- کسانی که با دام و لاشه و ترشحات و خون دام در تماس هستند، میبایست از وسائل ایمنی نظیر: لباس کار، چکمه، دستکش، ماسک و عینک استفاده نمایند.
- ۲- رعایت اصول ایمنی به منظور جلوگیری از ایجاد زخم و خراشهای پوستی و در صورت وجود زخم در بدن از تماس آن با لاشه و ترشحات و خون دام جداً خودداری گردد.
- ۳- از گذاشتن چاقوی آلوده به خون در دهان در حین کار اکیداً خودداری شود.
- ۴- کشتار دام در کشتارگاهها و زیر نظر کارشناسان دامپزشکی صورت پذیرد.
- ۵- تهیه گوشت از مراکز عرضه معتبر و دارای مهر دامپزشکی صورت گیرد.
- ۶- نگهداری گوشت و آلایش های خوراکی دامی به مدت ۲۴ تا ۴۸ ساعت در سردخانه و در دمای صفر تا +۴ درجه سانتی گراد صورت پذیرد.
- ۷- کنترل تردد دام و جلوگیری از عبور و مرور غیر مجاز دام.

۸- بهداشتی نمودن جایگاههای نگهداری دام با استفاده از مصالح مناسب.

۹- سمپاشی بدن و اماکن دامی با سموم ضد کنه ، تا کنه های ناقل بیماری از بین بروند.

۱۰- پوشش مناسب بدن افراد در معرض خطر بمنظور جلوگیری از گزش کنه.

با رعایت نکات ذیل ، پیشگیری از بیماری تب خونریزی دهنده کریمه کنگو آسان است :

از خرید گوشتهای بازرسی نشده و بدون مهر دامپزشکی و کشتار غیر مجاز دام خودداری کنید.

مبارزه با کنه ها با استفاده از سمپاشی دوره ای بدن دام و جایگاه بعنوان بهترین و مهمترین راه کنترل بیماری می باشد. در صورت بروز هرگونه علائم از قبیل : تب ناگهانی ، سردرد ، درد شدید در پشت و کمر و گردن ، خون دماغ ، خونریزی لثه ، استفراغ خونی ، خونریزی وسیع ، دفع خون از ادرار و مدفوع ، هر چه سریعتر به پزشک مراجعه و مراتب را با شماره تلفنهای ۴۴۵۸۰۵۳۶ اداره کل دامپزشکی استان تهران اطلاع دهید.

نشانی : تهران - کیلومتر ۱۵ اتوبان تهران کرج
بلوار پژوهش ، اداره کل دامپزشکی استان تهران

صندوق پستی : ۱۴۸۷۵/۱۵۷

تلفن : ۰۲۱-۴۴۵۸۰۵۴۲-۴

www.tehranvet.ir